

RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

DĖL RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO IR FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ BEI LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO

2019 m. liepos 12 d. Nr. A - 4

Raseiniai

Auditas atliktas vykdant

Savivaldybės kontrolieriaus 2018-09-04 pavedimą Nr. P - 01

Auditą atliko

Savivaldybės kontrolierė Audronė Lukauskienė,

Kontrolės ir audito tarnybos vyresn. patarėja Asta Pratašienė,

vyr. specialistė Lina Melėšienė

Auditas pradėtas 2018-09-05

Auditas baigtas 2019-07-08

Su audito ataskaita galima susipažinti
Raseinių rajono savivaldybės interneto puslapyje
adresu www.raseiniai.lt

TURINYS

ĮŽANGA.....	3
AUDITO REZULTATAI.....	6
1. Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymas.....	6
1.1. Savivaldybės biudžeto pajamos.....	6
1.2. Savivaldybės biudžeto išlaidos.....	8
2. Savivaldybės įsiskolinimai.....	9
3. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.....	11
3.1. Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita.....	11
3.2. Savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkinys.....	11
3.3. Savivaldybės biudžetinių įstaigų biudžeto išlaidų ataskaitų rinkiniai.....	12
4. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys.....	12
4.1. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas.....	12
4.2. Savivaldybės veiklos finansiniai rezultatai.....	15
4.3. Savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų rinkinių vertinimas.....	17
5. Savivaldybės lėšų ir turto valdymas, naudojimas ir disponavimas jais.....	17
REKOMENDACIJOS.....	20
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	21
PRIEDAS.....	22

IŽANGA

Vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktais, Raseinių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atliko Raseinių rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ir metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą bei vertino Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, Valstybės kontrolės patvirtintas metodikas ir kitus teisės aktus.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Kontrolės ir audito tarnybos 2018 m. ir 2019 m. veiklos planus, vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės kontrolieriaus 2018 m. rugsėjo 4 d. pavedimu Nr. P-01.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parengtas, konsolidavus 38 viešojo sektoriaus subjektų, numatytų Finansų ministro patvirtintoje 2018 metų konsolidavimo scheme, finansinių ataskaitų duomenis suvedus į vieną konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, taikant Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS).

Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro šios finansinės ataskaitos:

1) finansinės būklės ataskaita (finansinė ataskaita, kurioje parodomas visas viešojo sektoriaus subjekto turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai ir grynasis turtas paskutine atskaitinio laikotarpio diena);

2) veiklos rezultatu ataskaita (finansinė ataskaita, kurioje nurodomos visos viešojo sektoriaus subjekto atskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir veiklos rezultatai);

3) pinigų srautų ataskaita (finansinė ataskaita, kurioje nurodomos viešojo sektoriaus subjekto atskaitinio laikotarpio pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos bei išmokos);

4) grynojo turto pokyčių ataskaita (finansinė ataskaita, kurioje pateikiami duomenys apie viešojo sektoriaus subjekto grynojo turto pasikeitimą per atskaitinį laikotarpį);

5) finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas (finansinė ataskaita, kurioje detalizuojamos ir paaiškinamos viešojo sektoriaus subjekto finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitose nurodytos sumos, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma kitose finansinėse ataskaitose. Į šį aiškinamąjį raštą įtraukiama Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalaujama pateikti informacija).

Už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų sudarymą, pateikimą teisės aktuose nurodytoms įstaigoms ir institucijoms ir paskelbimą laiku atsako Savivaldybės administracijos direktorius teisės aktų nustatyta tvarka.

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktos Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos duomenis ir 32-jų Savivaldybei pavaldžių biudžetinių įstaigų pateiktų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkinių.

Metinių aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudaro šios konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos:

1) biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita (aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje pateikiamas tam tikro biudžeto pajamų ir išlaidų planas ir jo vykdymo duomenys);

2) aukštesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos (biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų sąmata ir jos vykdymo duomenys pagal valstybės funkcijas);

3) aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas (biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje paaiškinamos aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitose nurodytos finansinės sumos, taip pat pateikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodoma kitose aukštesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitose).

Savivaldybės administracijos direktorius atsako už konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą¹ ir kitų teisės aktų reikalavimus rengimą ir pateikimą.

Savivaldybės biudžeto vykdymas

Savivaldybės biudžetas buvo vykdomas vadovaujantis 2018 metu valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu² ir Savivaldybės tarybos sprendimu³.

2018 metais Raseinių rajono savivaldybės biudžete buvo disponuojama 38724,7 tūkst. Eur pinigineis lėšomis:

Biudžeto pajamos – 37711,9 tūkst. Eur;

Metų pradžios likutis – 1012,8 tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto 38724,7 tūkst. Eur asignavimų buvo skirta 12 programų vykdyti:

1. Savivaldybės funkcijų įgyvendinimo ir valdymo tobulinimo programa – 6818,8 tūkst. Eur;
2. Švietimo ir ugdymo proceso užtikrinimo programa – 12519,9 tūkst. Eur;
3. Sveikatos apsaugos, socialinės paramos ir socialinių paslaugų teikimo programa – 5930,3 tūkst. Eur;

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212.

² 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2017, Nr. XIII-868.

³ Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2018-02-12 sprendimas Nr. TS-44 (su pakeitimais metų eigoje).

4. Kūno kultūros ir sporto programa – 751,6 tūkst. Eur;
5. Kultūros renginių organizavimo ir kultūros veiklos programa – 1751,8 tūkst. Eur;
6. Kultūros paveldo išsaugojimo ir vystymo programa – 136,5 tūkst. Eur;
7. Turizmui ir verslui palankios aplinkos formavimo programa – 158,5 tūkst. Eur;
8. Rajono Savivaldybės teritorijų planavimo programa – 62,5 tūkst. Eur;
9. Kaimo plėtros programa – 756,0 tūkst. Eur;
10. Komunalinio ūkio objektų priežiūros bei remonto darbų programa – 2220,5 tūkst. Eur;
11. 2018 - 2020 m. Raseinių rajono savivaldybės investicijų programa – 6633,6 tūkst. Eur;
12. Aplinkos apsaugos programa – 984,2 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu⁴, už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą atsako biudžeto asignavimų valdytojai.

Savivaldybės turtas

2018 metų savivaldybės turtą sudarė 87141,9 tūkst. Eur, iš jo:

- Ilgalaikis materialus turtas – 66337,6 tūkst. Eur;
- Nematerialus turtas – 245,8 tūkst. Eur;
- Ilgalaikis finansinis turtas – 14788,2 tūkst. Eur;
- Biologinis turtas – 154,1 tūkst. Eur;
- Trumpalaikis turtas – 5616,2 tūkst. Eur.

Savivaldybės turto savininko funkcijas įgyvendina Savivaldybės taryba. Savivaldybės biudžetinės įstaigos turtą valdo patikėjimo teise.

Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu⁵ turto valdytojai savivaldybės turtą privalo valdyti vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais.

Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu savivaldybės biudžeto vykdymą organizuoja Savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracija. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu⁶ savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išdo ir kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų) rengia Savivaldybės administracija. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį ir konsoliduotųjų finansinių

⁴ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946.

⁵ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12, Nr. VIII-729, 9 str.

ataskaitų rinkinį rengia ir teikia Finansų ministerijai Administracijos Biudžeto ir finansų analizės skyrius.

Audito ataskaitoje pateikti tik šio audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie Savivaldybės biudžeto vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitų rinkinį, Savivaldybės 2018 m. gruodžio 31 d. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį ir Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, pareiškama audito išvadoje, kuri teikiama Savivaldybės tarybai.

AUDITO REZULTATAI

1. SAVIVALDYBĖS 2018 METŲ BIUDŽETO VYKDYMAS

1.1. Savivaldybės biudžeto pajamos

Raseinių rajono savivaldybės taryba 2018 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. TS-44 patvirtino 2018 metų Savivaldybės biudžetą – 32505,01 tūkst. Eur pajamų (iš jų – 1560,3 tūkst. Eur ilgalaikės paskolos) ir 32505,01 tūkst. Eur asignavimų. Biudžetinių metų eigoje Savivaldybės biudžetas Tarybos sprendimais buvo tikslintas, padidinti asignavimai įstaigoms sumokėti skolai už šildymą, perskirstytos lėšos mokykloms bei kitoms Savivaldybės įstaigoms pagal jų prašymus.

Raseinių rajono savivaldybės 2018 metų patikslintas biudžeto pajamų planas be skolintų lėšų – 35946,8 tūkst. Eur., įvykdyta – 36370,3 tūkst. Eur arba 101,2 %, virš plano gauta 423,5 tūkst. Eur pajamų. Palyginus su 2017 metais, ataskaitinių metų biudžeto pajamos padidėjo 4486,2 tūkst. Eur.

Viršyti šie biudžeto pajamų patikslinti planiniai rodikliai, ataskaitos Forma Nr. 1-sav. duomenimis:

- gyventojų pajamų mokesčio planas 15998,0 tūkst. Eur, surinkta 16154,7 tūkst. Eur arba 101 %, virš plano gauta 156,7 tūkst. Eur;
- žemės mokesčio planas 420,0 tūkst. Eur, surinkta 792,6 tūkst. Eur arba 188,7 %, virš plano gauta 372,6 tūkst. Eur;
- nuomos mokesčio už valstybinę žemę ir mokesčių už valstybinius gamtos išteklius planas 255,5 tūkst. Eur, surinkta 330,5 tūkst. Eur arba 129,3 %, virš plano gauta 75,0 tūkst. Eur;

Neįvykdyti šie biudžeto pajamų patikslinti planiniai rodikliai:

- pajamų už patalpų nuomą planas 139,6 tūkst. Eur, surinkta 132,7 tūkst. Eur, negauta 2,4 tūkst. Eur;
- nekilnojamojo turto mokesčio planas 300,0 tūkst. Eur, surinkta 232,9 tūkst. Eur, negauta 67,1 tūkst. Eur;

- įmokų už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose planas 1196,2 tūkst. Eur, įvykdymas 1114,6 tūkst. Eur, negauta 81,6 tūkst. Eur;
- vietinių rinkliavų planas 890,3 tūkst. Eur, surinkta 880,8 tūkst. Eur, negauta 9,5 tūkst. Eur.
- sandorių dėl materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų planas 100,0 tūkst. Eur, surinkta 97,6 tūkst. Eur, negauta 2,4 tūkst. Eur planuotų pajamų.

Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamų, palyginus su 2017 metais, pasikeitimai

1 lentelė (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Savivaldybės biudžeto pajamos		Skirtumas: + padidėjo, - sumažėjo
		2018 m.	2017 m.	
1.	Mokesčiai	17235,8	15314,0	+ 1921,8
2.	Dotacijos	16388,9	15028,1	+1360,8
3.	Kitos pajamos	2648,0	1468,6	+ 1179,4
4.	Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos	97,6	73,4	+ 24,2
5.	Iš viso pajamų	36370,3	31884,1	+ 4486,2

Pajamos iš mokesčių Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamų struktūroje sudaro didžiausią dalį – 47,4 %. Šių pajamų planas įvykdytas 102,8 %, planuota – 16764,0 tūkst. Eur, gauta 471,8 tūkst. Eur daugiau.

Savivaldybės 2018 metų biudžeto pajamų iš mokesčių struktūra, surinkimo planas ir jo vykdymas

2 lentelė (tūkst. Eur)

Pajamų pavadinimas	Pajamų surinkimo planas	Gauta	Gauta (+ daugiau, - mažiau)	Įvykdymo %
Gyventojų pajamų mokesčiai	15998,0	16154,7	+ 156,7	101,0
Turto mokesčiai	730,0	1037,7	+ 307,7	142,2
Kitos pajamos	2615,4	2648,0	+ 32,6	101,2
Iš viso:	19343,4	19840,4	+ 497,0	102,6

Gyventojų pajamų mokestis sudaro didžiausią – 82,7 % visų surinktų mokesčių dalį. Turto mokesčiai sudaro 3,8 % gautų visų mokesčių.

Pažymėtina, kad 480,8 tūkst. Eur pajamų Savivaldybės biudžetas negavo dėl Savivaldybės tarybos suteiktų mokesčių lengvatų ir atleidimų, iš jų:

- Žemės mokesčio už 407,9 tūkst. Eur;
- Turto mokesčio už 46,9 tūkst. Eur;
- Nuomos mokesčio už valstybinę žemę už 26,0 tūkst. Eur.

Fiziniai ir juridiniai asmenys laiku nesumoka vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą bei nuomos mokesčių už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondų vandens telkinius, Savivaldybės administracijos duomenimis įsiskolinimas 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 512,7 tūkst. Eur.

Savivaldybė grąžino valstybės biudžetui 54,0 tūkst. Eur nepanaudotų valstybės biudžeto specialiųjų tikslinės dotacijos lėšų, iš jų:

- 1560,02 Eur – lėšos švietimo reikmėms;
- 52436,75 Eur – lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti (socialinei paramai mokiniams, socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti ir kt.).

1.2. Savivaldybės biudžeto išlaidos

Raseinių rajono 2018 m. savivaldybės biudžeto patikslintas išlaidų planas – 38539,9 tūkst. Eur, įvykdyta – 37541,0 tūkst. Eur arba panaudota 97,4 % patvirtintų biudžeto asignavimų programoms vykdyti. Palyginus su 2017 metais ataskaitinių metų biudžeto išlaidos padidėjo 12,4 % arba 4145,2 tūkst. Eur. Padidėjo išlaidos bendroms valstybės paslaugoms – 138,3 tūkst. Eur, ekonomikai - 878,2 tūkst. Eur, aplinkos apsaugai – 161,2 tūkst. Eur, būstui ir komunaliniam ūkiui – 1629,9 tūkst. Eur, poilsui, kultūrai ir religijai – 659,8 tūkst. Eur, socialinei apsaugai – 948,0 tūkst. Eur, bet sumažėjo viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai - 144,5 tūkst. Eur, sveikatos apsaugai – 91,4 tūkst. Eur ir švietimui – 30,8 tūkst. Eur. Biudžeto lėšų likutis audituojamo laikotarpio pradžioje buvo 1753,4 tūkst. Eur, laikotarpio pabaigoje – 1924,3 tūkst. Eur.

Metinėse biudžeto vykdymo ataskaitose (forma Nr. 1-sav. ir forma Nr. 2-sav.) atvaizduotas Savivaldybės 2018 m. biudžeto asignavimų panaudojimas pagal valstybės funkcijas. Savivaldybės biudžeto 2018 m. išlaidų pagal funkcinę klasifikaciją plano vykdymo analizė pateikiama 3 lentelėje:

Savivaldybės biudžeto 2018 m. išlaidų pagal funkcinę klasifikaciją plano vykdymo analizė

3 lentelė (tūkst. Eur)

Funkcinės klasifikacijos kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Patikslintas planas	Įvykdyta	Rezultatas		Lyg. svoris visose išlaidose, %
				(3-4)	proc.	
1.	Bendrosios valstybės paslaugos	4673,2	4511,5	-161,7	96,5	12,1
2.	Gynyba	26,3	20,0	-6,3	76,1	0,1
3.	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	606,8	605,8	-1,0	99,8	1,6
4.	Ekonomika	4486,0	4459,7	-26,3	99,4	11,8

5.	Aplinkos apsauga	2075,3	1902,4	-172,9	91,7	5,1
6.	Būstas ir komunalinis ūkis	3181,4	3068,2	-113,2	96,4	8,2
7.	Sveikatos apsauga	312,2	308,1	-4,1	98,7	0,8
8.	Poilsis, kultūra ir religija	3197,2	3025,0	-172,2	94,6	8,1
9.	Švietimas	14018,5	13850,9	-167,6	98,8	36,8
10.	Socialinė apsauga	5963,0	5789,4	-173,6	97,1	15,4
	Iš viso išlaidų	38539,9	37541,0	-998,9	97,4	100,0

Asignavimų valdytojai 2018 metais panaudojo 97,4 % patvirtintų biudžeto asignavimų arba 998,9 tūkst. Eur mažiau nei buvo planuota, iš jų daugiausia nepanaudota:

- valstybės funkcijai „Socialinė apsauga“ – 173,6 tūkst. Eur;
- valstybės funkcijai „Aplinkos apsauga“ – 172,9 tūkst. Eur;
- valstybės funkcijai „Poilsis, kultūra ir religija“ – 172,2 tūkst. Eur;
- valstybės funkcijai „Švietimas“ – 167,6 tūkst. Eur;
- valstybės funkcijai „Bendrosios valstybės paslaugos“ – 161,7 tūkst. Eur.

Savivaldybės biudžeto išlaidų struktūroje pagal valstybės funkcinę klasifikaciją daugiausia asignavimų skirta ir panaudota švietimui – 36,8 % visų išlaidų, socialinei apsaugai – 15,4 % visų išlaidų, bendroms valstybės paslaugoms finansuoti – 12,1 % visų išlaidų.

2. SAVIVALDYBĖS ĮSISKOLINIMAI

Raseinių rajono savivaldybės biudžeto lėšų kreditinio įsiskolinimo 2018-01-01- 2019-01-01 kitimas ir struktūra atvaizduoti 4 lentelėje.

Raseinių rajono savivaldybės biudžeto lėšų kreditinio įsiskolinimo 2018-01-01- 2019-01-01 kitimas ir struktūra

4 lentelė (tūkst. Eur)

Išlaidų pavadinimas	2018-01-01	2019-01-01
Darbo užmokestis	51,4	39,9
Socialinio draudimo įmokos	12,1	14,2
Mityba	0,1	0
Ryšių paslaugos	1,3	4,7
Transporto išlaikymas	0,6	2,9
Turto nuomos išlaidos	0	0,4
Ekspertų ir konsultantų paslaugų įsigijimo išlaidos	0	1,7
Komunalinės paslaugos	6,1	6,9
Kitos prekės ir paslaugos	248,1	198,6
Subsidijos	23,8	12,4

Socialinės išmokos (pašalpos)	115,0	153,7
Kitos išlaidos	0,8	0,8
Sandoriai dėl materialiojo ir nematerialiojo turto		
<i>Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos</i>	262,6	241,7
Ilgalaikio materialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	239,9	231,7
Pastatai ir statiniai	213,8	231,7
Ilgalaikio turto įsigijimas lizingo būdu	22,7	10
Iš viso kreditinis įsiskolinimas	721,9	677,9
Paskolų grąžinimas	7504,6	7285,4
Iš viso:	8226,5	7963,3

Per 2018 metus matome teigiamą postūmį valdant Savivaldybės įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁷ 13 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimas, kad 2019 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2018 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Po trijų metų pertraukos Savivaldybės biudžeto lėšų įsipareigojimų augimas suvaldytas ir 2019 m. sausio 1 d. sudarė 677,9 tūkst. Eur, lyginant su metų pradžioje buvusiu įsiskolinimu sumažėjo 44,0 tūkst. Eur.

Taip pat per metus 219,2 tūkst. Eur sumažėjo ir įsiskolinimas kredito įstaigoms.

Debetinis (gautinos sumos) Savivaldybės įsiskolinimas 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 59,7 tūkst. Eur, iš jų: Savivaldybės administracijos 19,8 tūkst. Eur. Palyginus su metų pradžioje buvusiu likučiu Savivaldybės debetinės skolos padidėjo 18,6 tūkst. Eur.

Savivaldybės 2018 m. sausio 1 d. skolinių įsipareigojimų likutis sudarė 7527,3 tūkst. Eur, iš jų⁸:

- vidaus paskolos savivaldybės vardu 6103,7 tūkst. Eur;
- paskolos iš valstybės biudžeto 1400,9 tūkst. Eur;
- Finansinės nuomos (lizingo) sutartys 22,7 tūkst. Eur.

Per 2018 metus:

- gauta ilgalaikių paskolų 1341,6 tūkst. Eur;
- priiimta įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo sutartis) 107,3 tūkst. Eur;
- grąžinta 1589,6 tūkst. Eur paskolų;

Negrąžintų skolinių įsipareigojimų likutis 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 7386,6 tūkst. Eur ir per metus sumažėjo 140,7 tūkst. Eur.

⁷ Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2017-12-12, Nr. XIII-868.

⁸ Skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų statistinė 2018-12-31 ataskaita (Forma Nr. 3-sav.).

Prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas ir laidavimo dokumentus dėl savivaldybės kontroliuojamų įmonių paskolų 2018 m. gruodžio 31 sudarė 842,0 tūkst. Eur.

Lietuvos Respublikos Seimas, kasmet tvirtindamas valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius, nustato savivaldybių skolos limitus. Išanalizavus biudžeto pajamas, kreditinį įsiskolinimą, vidaus skolos augimą, Savivaldybės skolinimosi lygį, įsitikinta, kad paėmus minėtas paskolas ar Savivaldybei suteikiant garantijas, įstatymu nustatyti skolinimosi limitai nebus viršyti.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba 2018 metais Savivaldybės tarybai teikė vieną išvadą dėl 1227,0 tūkst. Eur paskolos ėmimo investicijų projektams finansuoti ir vieną išvadą dėl 175,8 tūkst. Eur garantijos suteikimo Savivaldybės kontroliuojamai įmonei.

Kreditinio įsiskolinimo 2013 – 2018 metais kitimas pavaizduotas 5 lentelėje⁹.

Raseinių rajono savivaldybės kreditinio įsiskolinimo kitimas

5 lentelė (tūkst. Eur)

Metai	Savivaldybės kreditinis įsiskolinimas (su paskolomis)	Savivaldybės paskolos
2013	7164,5	6274,8
2014	8637,6	8187,4
2015	9063,1	8573,3
2016	8449,8	7839,5
2017	8226,5	7504,6
2018	7963,3	7285,4

Įvertinus savivaldybės Skolinių įsipareigojimų statistinėje 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 3-sav.–metinė) ir administracijos išdo apskaitos registrų pateiktų duomenų teisingumą, neatitikimų nenustatyta.

3. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINYS

3.1. Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita

Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 1-sav.) neatitikimų nenustatėme.

3.2. Savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkinys

Biudžeto sandaros įstatyme¹⁰ numatyta, kad biudžeto asignavimai apskaitomi pagal funkcinę ir ekonominę klasifikaciją bei lėšų šaltinius. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu¹¹

⁹ Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2014-2018 metų ataskaitos, Formos Nr. 4 – metinės.

¹⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 2003-12-23 Nr. IX-1946.

¹¹ LR Finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija reglamentuoja valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų suskirstymą pagal bendrus ekonominius požymius, kuriais vadovaujantis išlaidos, nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio, turi būti priskiriamos išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniams.

Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuomone, rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. ataskaita (forma Nr. 2-sav.) bei planų ir programų sąmatų įvykdymo suvestinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius savivaldybių biudžeto ataskaitos sudarymą ir duomenų pateikimą.

3.3. Savivaldybės biudžetinių įstaigų biudžeto išlaidų ataskaitų rinkiniai

Audito metu reikšmingų klaidų, teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų, galinčių turėti įtakos biudžeto išlaidų ataskaitų rinkiniams, nenustatyta. Audituotų įstaigų 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius.

4. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINYS

4.1. Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

Pagal LR Finansų ministro patvirtintą 2018 metų konsolidavimo schemą Raseinių rajono savivaldybės subjektų grupę sudaro 38 viešojo sektoriaus subjektai. Vertinimo metu nustatyta, kad visi viešojo sektoriaus subjektai, nurodyti 2018 m. konsolidavimo schemeje, pateikė duomenis viešojo sektoriaus ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS¹²).

Į konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį yra įtrauktos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos už 2018 metus:

- 32 biudžetinės įstaigos,
- 5 sveikatos priežiūros viešosios įstaigos,
- Raseinių rajono savivaldybės išdas;

Taip pat šiame ataskaitų rinkinyje yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro savivaldybei priklausantis šių bendrovių, įmonių ir viešųjų įstaigų nuosavas kapitalas:

- 4 kontroliuojamos uždarnosios akcinės bendrovės: UAB „Raseinių autobusų parkas“, UAB „Raseinių šilumos tinklai“, UAB „Raseinių vandenys“, UAB „Raseinių komunalinės paslaugos“;
- 1 kontroliuojama savivaldybės įmonė „Raseinių butų ūkis“;

¹² Viešojo sektoriaus atskaitomybės konsolidavimo informacinė sistema.

- 3 savivaldybės kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų: VŠĮ Raseinių dienos centras „Vilties takas“, VŠĮ „Raseinių hipodromas“, VŠĮ „Raseinių neįgalųjų dienos užimtumo centras“;
- 3 asocijuoti subjektai: VŠĮ Raseinių verslo ir technologijos mokykla, VŠĮ Kauno regiono plėtros agentūra, VŠĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras.

Savivaldybės metinis konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys į VSAKIS pateiktas nustatytais terminais. Biudžeto ir finansų analizės skyrius Kontrolės ir audito tarnybai konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį pateikė 2018 m. gegužės 31 d., laikantis Savivaldybės Tarybos reglamento VIII skyriaus 40.19 punkte nustatyto termino - kiekvienais metais iki gegužės 31 d.

Rengiant konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį konsoliduotos savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos. Konsolidavimas buvo vykdomas sudedant finansinių ataskaitų atitinkamus straipsnius ir eliminuojant konsoliduojamų subjektų tarpusavio ūkines operacijas ir jų rezultatus.

Parengtą 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį tikrinome ir analizavome šiais aspektais: ataskaitų loginius ryšius, pateiktas sumas, ar pateikta visa reikiama informacija, pateiktų duomenų ženklus, duomenų išeliminavimą, turto paskirtis, finansavimo šaltinius, aiškinomės susidariusio 2018 metų perviršio (deficito) priežastis. Tikrinome, ar Aiškinamasis raštas sudarytas ir jame pateikta visa informacija pagal VSAFAS reikalavimus.

Biudžeto ir finansų analizės skyrius Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio tikrinimui mums pateikė VSAKIS suformuotas tikrinimo (kontrolės) ataskaitas:

- K-KSP-K-KK-M – tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime,
- K-TSP-B-KK – viešojo sektoriaus subjektų nesuderintų sandorių pažyma,
- K-PKA-D-KK – konsolidavimo įrašų registras,
- K-KKK-A-KK – bendroji konsoliduotųjų ataskaitų korektiškumo tikrinimo ataskaita,
- K-KBA-A-KK-M – metinė konsolidavimo kontrolės bendroji ataskaita,
- Duomenų paketų korektiškumo ataskaita.

Atlikus pateiktų ataskaitų peržiūrą, nustatyta:

- pagal K-KSP-K-KK-M ataskaitą tarpinės finansinės eilutės, naudojamos eliminavime, laikotarpio pradžioje ir laikotarpio pabaigoje eliminuotos gerai;
- pagal K-TSP-B-KK ataskaitą yra nesuderintų sandorių tarp viešojo sektoriaus subjektų. Pažymėtina, kad pateiktoje Nesuderintų sandorių pažymoje nebuvo ištaisyti visi nesutapimai, tačiau jie nesudarė reikšmingos sumos;

➤ pagal K-PKA-D-KK ataskaitą matosi rankinių įrašų registro duomenys, padarytas vienas rankinis įrašas, pagrįstas konsolidavimo įrašo pažyma dėl finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto likučio koregavimo, kurių suma pagal konsolidavimo metodiką turi būti lygi nuliui; Biudžeto ir finansų analizės skyrius paaiškino, kad susidaręs skirtumas yra pergrupavimai;

➤ pagal K-KKK-A-KK ataskaitą visose eilutėse duomenys yra pateikti korektiškai, išskyrus FAS-047 eilutę „Finansavimo sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turi būti teigiamas arba lygus nuliui“, kurioje nurodyta 9375,0 Eur suma su minuso ženklu, už konsolidavimą atsakingi Administracijos darbuotojai nepaaiškino šio neatitikimo priežasties;

➤ pagal K-KBA-A-KK-M ataskaitą ataskaitinio laikotarpio pradžios ir pabaigos likučiai pateikti gerai;

➤ Duomenų paketų korektiškumo ataskaitoje 7-iems viešojo sektoriaus subjektams yra nurodyti įspėjimai dėl pateiktų duomenų į VSAKIS korektiškumo. Įstaigos pateikė paaiškinimus dėl nurodytų įspėjimų.

Savivaldybės konsoliduotosios Veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis G eilutėje „Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ ir konsoliduotosios Grynojo turto pokyčių ataskaitos pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis 17-os eilutės „Ataskaitinio laikotarpio grynas perviršis ar deficitas“ 8-tame stulpelyje parodytas 384,47 tūkst. Eur perviršis neatitinka konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje F.III.1 eilutėje įrašytam einamųjų metų 176,03 tūkst. Eur perviršiui. Skirtumas – 208,44 tūkst. Eur. Administracijos Biudžeto ir finansų analizės skyriaus vedėja raštu paaiškino, kad šis skirtumas yra pergrupavimai, nes rankinio įrašo pagalba buvo taisyta P12 „Finansavimo sumos“ likutis iš savivaldybės biudžeto lėšų kitoms išlaidoms finansuoti, kuris pagal konsolidavimo metodiką turi būti lygus nuliui.

Analizuojant konsoliduotųjų ataskaitų Aiškinamajame rašte pateiktus duomenis apie finansavimo sumas (P12 priedas), nustatyta, kad priedo 4 eilutės 13-tame stulpelyje „Finansavimo sumų likutis iš kitų šaltinių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ parodyta 438,45 tūkst. Eur suma (ta pati suma parodyta ir Finansinės būklės ataskaitoje D.IV eilutėje), o 4.2 eilutės 13-ame stulpelyje „Finansavimo sumų likutis iš kitų šaltinių kitoms išlaidoms kompensuoti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ parodyta 452,62 tūkst. Eur suma su minuso ženklu. Išanalizavus viešojo sektoriaus subjektų 2018 metų Finansinės būklės ataskaitose pateiktą informaciją apie finansavimo sumų likučius iš kitų šaltinių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nustatyta, kad ataskaitose pateikta likučio suma yra 1148,9 tūkst. Eur ir yra 710,45 tūkst. Eur didesnė nei pateikta konsoliduotoje 2018 m. gruodžio 31 d. Finansinės būklės ataskaitoje, todėl mes negalime pasisakyti dėl šioje ataskaitoje D.IV eilutėje „Finansavimo sumos iš kitų šaltinių“ nurodyto 438,45 tūkst. Eur likučio teisingumo.

Pagal Finansų ministerijos Konsolidavimo metodikos¹³ 36 punkto nuostatas, „ataskaitiniu laikotarpiu viešojo sektoriaus subjektai, kurie metų pabaigoje turi gautų finansavimo sumų iš kitų šaltinių likutį, turi detalizuoti šį likutį pagal tikslinę paskirtį ir pirminius finansavimo sumų teikėjus VSAKIS įvedimo formoje „Gautų finansavimo sumų iš kitų šaltinių likutis pagal pirminius finansavimo sumų teikėjus“. Šioje įvedimo formoje pateikti duomenys turi sutapti su VSAKIS įvedimo formoje „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“ stulpelio „Finansavimo sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ 4.1 ir 4.2 eilutėse pateiktais duomenimis. Pagal pateiktą informaciją konsoliduojantis subjektas turi patikrinti finansavimo sumų iš kitų šaltinių likučio teisingumą savo grupės konsoliduotojoje finansinėje ataskaitoje. Akivaizdu, kad šios konsolidavimo procedūros Savivaldybės administracija, kaip konsoliduojantis subjektas, nevykdė.

4.2. Savivaldybės veiklos finansiniai rezultatai

Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas - pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus, kuria naudojasi daugelis vartotojų priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo, jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas¹⁴. Savivaldybės veiklos finansiniai duomenys pateikti 6 lentelėje.

Raseinių rajono savivaldybės veiklos 2018 m. finansiniai duomenys

6 lentelė (tūkst. Eur)

Straipsnis	2018-12-31	2017-12-31	Padidėjo (+), sumažėjo (-)
<i>Ilgalaikis turtas, iš jo:</i>	81371,61	78398,28	+2973,33
Nematerialusis turtas	245,79	320,36	-74,57
Ilgalaikis materialusis turtas	66337,63	63721,8	+2616,45
Ilgalaikis finansinis turtas	14788,19	14356,11	+432,08
<i>Biologinis turtas</i>	154,11	166,75	-12,64
<i>Trumpalaikis turtas, iš jo:</i>	5616,14	5390,62	+225,52
Atsargos	349,11	426,63	-77,52
Išankstiniai mokėjimai	40,45	76,0	-35,55
Per vienerius metus gautinos sumos	3043,34	2938,12	+105,22
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2183,24	1949,88	+233,36
<i>Iš viso turto</i>	87141,85	83955,65	+3186,2

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-152 (2018 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1K-463 redakcija) „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“

¹⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007-12-09 įsakymu Nr. 1K-388 patvirtinto 1-ojo VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“ 8 p. (su vėlesniais pakeitimais).

Finansavimo sumos	44999,76	41431,01	+3568,75
Įsipareigojimai, iš jų:	10997,11	10807,45	+189,66
Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	5694,98	5961,29	-266,31
Trumpalaikiai įsipareigojimai, iš jų:	5248,12	4737,25	+510,87
Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis	1655,40	1626,10	+29,3
Mokėtinos socialinės išmokos	655,76	612,28	+43,48
Tiekėjams mokėtinos sumos	542,41	603,24	-60,83
Sukauptos mokėtinos sumos	1863,64	1611,83	+251,81
Grynasis turtas, iš jo:	31144,98	31717,18	-572,2
Rezervai	424,58	390,31	+34,27
Nuosavybės metodo įtaka	- 4459,25	- 3676,74	+782,51
Sukauptas perviršis (deficitas)	35179,65	35003,62	+176,03
Iš viso finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies	87141,85	83955,65	+3186,2

Šaltinis: 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio Finansinės būklės ataskaita.

Ataskaitiniais metais, lyginant su 2017 m. 3186,2 tūkst. Eur padidėjo Savivaldybės viso turto, bei ta pačia suma finansavimo sumų, įsipareigojimų, grynojo turto ir mažumos dalies balansinė vertė.

Savivaldybės administracijoje apskaitomas biologinis turtas per metus sumažėjo 12,64 tūkst. Eur dėl patikslintos biologinio turto apskaitos tvarkos pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-tojo standarto reikalavimus.

Savivaldybės finansinį turtą 14788,19 tūkst. Eur ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė investicijos į kontroliuojamus ir asocijuotuosius subjektus. Atlikus Savivaldybės kontroliuojamų įmonių finansinių rodiklių analizę, galima daryti išvadą, kad Savivaldybė savo investicijas šiose įmonėse valdo neefektyviai, nes vienas investuotas euras į šias įmones Savivaldybei davė 23,8 procento nuostolio.

Visi Savivaldybės įsipareigojimai padidėjo 189,66 tūkst. Eur, iš jų ilgalaikiai įsipareigojimai sumažėjo 266,31 tūkst. Eur, o trumpalaikiai įsipareigojimai padidėjo 510,87 tūkst. Eur. Trumpalaikius skolinius įsipareigojimus ir ilgalaikių skolinių įsipareigojimų einamųjų metų dalį sudaro skolos kredito institucijoms, sukauptos atostoginių sąnaudos, įsiskolinimai už komunalines paslaugas, kompensacijos už šildymą, šaltą ir karštą vandenį, važiavimo keleiviniu transportu lengvatos ir kitos sąnaudos.

Savivaldybės finansinę būklę 2018 m. gruodžio 31 d. charakterizuoja grynojo turto rodiklis, o finansinės būklės pokyčius - grynojo turto pasikeitimai.

Viešojo sektoriaus grynasis turtas - turto dalis, likusi iš viešojo sektoriaus subjekto turto atėmus visą įsipareigojimų vertę ir finansavimo sumas. Savivaldybės grynasis turtas 2018 metų pabaigai sudarė 31144,98 tūkst. Eur, lyginant su 2017 m. sumažėjo 572,2 tūkst. Eur. Savivaldybės grynasis turtas sudaro 35,7 proc. nuo bendros savivaldybės turto sumos. Šis santykis parodo, kiek turto liktų Savivaldybei, padengus visus Savivaldybės įsipareigojimus ir grąžinus finansavimo sumas. Tikrosios vertės rezervas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 424,58 tūkst. Eur.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje į Savivaldybės grynąjį turtą įtraukta nuosavybės metodo įtaka sudarė 4459,25 tūkst. Eur. Nuosavybės metodo įtakos ataskaitinio laikotarpio rezultatas parodo Savivaldybės kontroliuojamųjų ir asocijuotųjų ne viešojo sektoriaus subjektų ataskaitinio laikotarpio rezultata, tenkantį Savivaldybei. 2018 m. nuosavybės metodo įtaka grynajam perviršiui/deficitui sudarė 782,51 tūkst. Eur.

4.3. Savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų rinkinių vertinimas

Audito metu reikšmingų klaidų, teisės aktų pažeidimų ir neatitikimų, galinčių turėti įtakos finansinių ataskaitų rinkiniams, nenustatyta. Audituotų įstaigų 2018 metų finansinių ataskaitų rinkiniai parengti pagal teisės aktų reikalavimus ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi visas įvykusias ūkines operacijas ir sąskaitų likučius.

5. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR DISPONAVIMAS JAIS

Atlikdami finansinio (teisėtumo) audito procedūras Savivaldybės administracijoje ir Savivaldybės įstaigose, vertinome biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą:

➤ Darbo apmokėjimo srityje vertinome, ar įstaigų administracijos ir kitų darbuotojų tarnybinių atlyginimų koeficientai, pareiginės algos, priedai, priemokos ir išmokos nustatyti teisingai ir atitinka teisės aktuose patvirtintus dydžius; ar teisingai, laikantis teisės aktų reikalavimų, mokėtos premijoms darbuotojams, nustatytos išeitinės pinigines išmokos, kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas atleidžiamiesiems darbuotojams.

➤ Prekių ir paslaugų išlaidų srityje vertinome, ar prekėms ir paslaugoms pirkti tiekėjai buvo parinkti ir sutartys sudarytos pagal Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, ar už suteiktas paslaugas buvo atsiskaityta pagal sutartyse numatytas kainas ir tarifus.

➤ Vertinome, ar turtas įsigytas teisės aktų nustatyta tvarka, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo patvirtinto asignavimų plano, ar turtas valdomas racionaliai ir efektyviai.

Darbo apmokėjimo srityje nustatėme, kad ne visos įstaigos tinkamai įgyvendino nuo 2017 m. vasario 1 d. įsigaliojusio Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo¹⁵ nuostatas:

➤ Savivaldybės administracija nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo¹⁶ 12 straipsnio nuostatų, kad „Biudžetinių įstaigų darbuotojams ne daugiau kaip vieną kartą per metus gali būti skiriamos premijos, atlikus vienkartinės ypač svarbias įstaigos veiklas užduotis. Taip pat ne daugiau kaip vieną kartą per metus gali būti skiriamos premijos, įvertinus labai gerai biudžetinės įstaigos darbuotojų praėjusių kalendorinių metų veiklą“, 15 straipsnio nuostatų, kad „Įmonės kolektyvinėse sutartyse negali būti nustatyta papildomų darbo apmokėjimo sąlygų, susijusių su papildomu valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto bei kitų valstybės įsteigtų pinigų fondu lėšų poreikiu“ bei Administracijos direktoriaus 2017 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. A₂ - 108 P patvirtinto Raseinių rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 19 punkto nuostatų, kad „Administracijos darbuotojams, tiesioginio vadovo siūlymu, gali būti skiriamos premijos už vienkartinę ypač svarbių užduočių atlikimą. Premijos darbuotojams taip pat gali būti skiriamos, įvertinus praėjusių kalendorinių metų veiklą labai gerai“: 82-iems administracijos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, išmokėjo 12287,73 Eur premijų Šv. Kalėdų proga, nesilaikant aukščiau minėtų teisės aktų reikalavimų.

➤ Kai kuriose įstaigose ne visais atvejais teisingai nustatomi pareigybių lygiai ir jų grupės (Raseinių socialinių paslaugų centras, Ariogalos lopšelis – darželis, Ilgižių mokykla – daugiafunkcis centras);

➤ Įstaigų vidaus teisės aktais nereglamentuoti pareiginės algos pastovios dalies koeficiento didinimo iki 100 proc. kriterijai (Ariogalos lopšelis – darželis).

Turto įsigijimo ir valdymo srityje nustatėme, kad išanalizavus Savivaldybės administracijos Ilgalaikio materialaus turto Infrastruktūros statinių įsigijimo savikaina (1203101 sąskaita) 2018 metų apskaitos registrus bei turto nurašymo aktus pastebėjome, kad Savivaldybės administracija, vykdydama Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 23 d. sprendimą Nr. TS-179 „Dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto pripažinimo nereikalingu (netinkamu naudoti) ir jo nurašymo“, pagal Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikio materialiojo turto nurašymo ir likvidavimo 2018 m. gegužės 25 d. aktą Nr. T₁₅-66 nurašė ir likvidavo Raseinių miesto Vilniaus gatvės susisiekimo komunikacijas (gatvės ir šaligatvių dangos, kelio bortai,

¹⁵ Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas, 2017-01-17, Nr. XIII-198 (su pakeitimais).

¹⁶ Ten pat.

gazonai), unikalus Nr. 7299-9007-0018, kurių likutinė vertė sudarė 85725,70 Eur. Iš likvidavimo akto turinio negalima nustatyti, kaip aukščiau minėtas turtas buvo likviduotas: ar išvežtas į sąvartyną, saugojimo aikštelę ar kažkaip kitaip sunaikintas, nes pagal Nekilnojamojo turto registro išrašo Nr. 95/46950 duomenis galima daryti išvadą, kad nurašius šį turtą susidarė dideli liekamųjų medžiagų kiekiai (šaligatvių plytelių 1444 m, kelio bortų 5155 m ir kt.).

Kiti pastebėjimai dėl biudžeto lėšų valdymo ir naudojimo:

Raseinių rajono savivaldybės taryba 2016 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. TS-374 „Dėl išlaidų limito lengviesiems tarnybiniais automobiliams patvirtinimo“ nustatė iš savivaldybės biudžeto išlaikomoms biudžetinėms įstaigoms išlaidų tarnybiniais lengviesiems automobiliams išlaikyti, nuomotis arba nuomotis pagal veiklos nuomos sutartis dydį – iki 5 procentų nuo asignavimų darbo užmokesčiui. Pagal Savivaldybės administracijos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2-sav.) duomenis transporto išlaikymo išlaidos 2018 metais sudarė 119445,59 Eur ir viršijo Savivaldybės tarybos nustatytą transporto išlaidų limitą 19558,17 Eur arba 0,98 proc. nuo panaudotų asignavimų darbo užmokesčiui. Pažymėtina, kad tie patys pastebėjimai dėl išlaidų limito viršijimo buvo teikiami ir ankstesniais metais atliktų auditų metu;

Atlikdami audito procedūras pastebėjome, kad Savivaldybėje nėra įgyvendinta viena iš išimtinių savivaldybės tarybos kompetencijų - Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 39 punkto nuostata -biudžetinės įstaigos vardu gautos paramos skirstymo taisyklių nustatymas. Todėl įstaigos gali savaip interpretuoti, nusistatydamos įstaigoje gautos paramos lėšų skirstymo taisykles.

REKOMENDACIJOS

Apie nustatytus pažeidimus ir trūkumus bei rekomendacijas jiems pašalinti įstaigos buvo informuotos žodžiu ir Kontrolės ir audito tarnybos raštais¹⁷.

Rekomendacija Savivaldybės administracijai:

1. Įpareigoti darbuotojus, atsakingus už Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą, išanalizuoti Savivaldybės konsoliduotosios Finansų būklės ataskaitos pagal 2018 m. gruodžio 31 d. būklę finansavimo sumų likučio iš kitų šaltinių duomenis pagal Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos Konsolidavimo metodikos¹⁸ nuostatas ir išsiaiškinti priežastis dėl neigiamų likučio sumų susidarymo.
2. Parengti Savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gaunamos paramos skirstymo taisykles ir pateikti jas tvirtinti Savivaldybės tarybai.

¹⁷ Raseinių rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2019-07-05 raštai Nr.K⁵-17, K⁵-18, 2019-07-08 raštai Nr. K⁵-20, K⁵-21, K⁵-22, K⁵-23, K⁵-24, K⁵-25.

¹⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-152 (2018 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1K-463 redakcija) „Dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo“, 36 punktas.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eilės Nr.	Rekomendacija	Subjektas kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ priemonės/ komentaras	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1	2	3	4	5
1.	Ipareigoti darbuotojus, atsakingus už Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų parengimą, išanalizuoti Savivaldybės konsoliduotosios Finansų būklės ataskaitos pagal 2018 m. gruodžio 31 d. būklę finansavimo sumų likučio iš kitų šaltinių duomenis pagal Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos Konsolidavimo metodikos nuostatas ir išsiaiškinti priežastis dėl neigiamų likučio sumų susidarymo.	Savivaldybės administracija	Išanalizuoti Savivaldybės konsoliduotosios Finansų būklės ataskaitos pagal 2018 m. gruodžio 31 d. būklę finansavimo sumų likučio iš kitų šaltinių duomenis pagal Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos Konsolidavimo metodikos nuostatas ir išsiaiškinti priežastis dėl neigiamų likučio sumų susidarymo.	Iki 2019 m. spalio 31 d.
2.	Parengti Savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gaunamos paramos skirstymo taisyklės ir pateikti jas tvirtinti Savivaldybės tarybai.	Savivaldybės administracija	Parengti Savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gaunamos paramos skirstymo taisyklės ir pateikti jas tvirtinti Savivaldybės tarybai.	Iki 2019 m. spalio 31 d.

PRIEDAS

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Raseinių rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto sudarymą ir jo įvykdymą, įskaitant lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, Savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų tikrumą bei teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas laikotarpis – 2018 metai.

Auditas atliktas:

– pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, Valstybės kontrolės patvirtintas metodikas ir kitus teisės aktus;

– siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų, o savivaldybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis 1 % visų Savivaldybės biudžeto kasinių išlaidų, t.y. 375,41 tūkst. Eur ir turto pagal 2018 m. konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos duomenis – 871,42 tūkst. Eur. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad biudžeto vykdymo ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito apimtis ir metodai:

– audituotas Savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų analizės skyriaus parengtas Raseinių rajono savivaldybės *2018 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys bei kitos ataskaitos*:

Savivaldybės biudžeto ataskaitų rinkinys:

- ✓ Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (Forma Nr. 1-sav.);
- ✓ Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (Forma Nr. 2-sav.);
- ✓ Aiškinamasis raštas dėl Raseinių rajono savivaldybės 2018 m. biudžeto vykdymo.

Kitos ataskaitos:

- ✓ Skolinių įsipareigojimų 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3-sav.);
- ✓ Mokėtinų ir gautinų sumų 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4);

2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos Savivaldybės administracijos ir 31-os biudžetinės įstaigos biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų bei VMI mokesčių fondo parengtos Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos pagrindu.

Raseinių rajono savivaldybės funkcijoms vykdyti 2018 metais gauta 36 mln. 370,3 tūkst. Eur pajamų, 1mln. 341,6 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų investicijų projektams finansuoti.

Savivaldybės administracija ir kiti asignavimų valdytojai 2018 metais vykdė 12-ka Savivaldybės programų, šių programų vykdymui panaudota 37 mln. 541 tūkst. Eur arba 97,4 proc. planuotų asignavimų.

Audituotas Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys – 38 viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Taip pat šiame rinkinyje yra įtrauktas finansinis turtas, kurį sudaro savivaldybei priklausantis bendrovių ir įmonių nuosavas kapitalas, kontroliuojamų viešųjų įstaigų, nepriskiriamų prie viešojo sektoriaus subjektų, asocijuotųjų subjektų dalininkų kapitalas.

Vertinamą Raseinių rajono savivaldybės 2018 m. konsoliduotąjį finansinių ataskaitų rinkinį sudarė:

- ✓ Finansinės būklės ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ Pinigų srautų ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- ✓ 2018 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamasis raštas.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenimis turto vertė sudarė 87 mln. 141,8 tūkst. Eur. Atsižvelgdami į tai, kad viešojo sektoriaus subjektų grupių, rengiančių 2018 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinius, sudėtis skyrėsi bei įvertinę atskirų subjektų, sudarančių grupes, reikšmingumą, Raseinių rajono savivaldybės administracijoje ir septyniose Savivaldybės įstaigose atlikome suplanuotas audito procedūras.

Audito metu buvo tiriama ir vertinama apskaitos sistema, vidaus kontrolė, atlikta rizikos veiksnių analizė, įvertinta kontrolės rizika, nustatytų reikšmingų rizikos veiksnių galima įtaka Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų ir finansinių ataskaitų straipsniams, įvertintos vadovybės numatytos vidaus kontrolės procedūros rizikai sumažinti ir valdyti. Taip pat buvo vertinta, kaip savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, nustatytos svarbiausios audito sritys, kuriose atliktos pagrindinės bei analitinės audito procedūros. Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti. Atliekant auditą įrodymai buvo renkami naudojant skaičiavimo, patikrinimų, analitines procedūras ir paklausimus. Informaciją apie atlikto audito rezultatus pateiksime Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolei.